

Granskning av energieffektivisering

Burlövs kommun

Innehåll

1.	Inledning.....	2
1.1.	Bakgrund.....	2
1.2.	Syfte och revisionsfrågor.....	2
1.3.	Genomförande och avgränsning	2
1.4.	Revisionskriterier.....	3
2.	Granskningsresultat.....	4
2.1.	Målsättningar	4
2.2.	Bedömning	6
2.3.	Åtgärder för energieffektivisering	6
2.4.	Bedömning	7
2.5.	Uppföljning	8
2.6.	Bedömning	8
3.	Slutsats	9
4.	Källförteckning.....	11
5.	Revisionskriterium.....	12
	Kommunallagen (2017:725).....	12
	Kommunstyrelsens reglemente	12

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Förvaltning av lokaler ställer krav på kommunens förmåga att samverka över verksamhetsgränser, samt att ett finns en gemensam långsiktig planering och målsättning. En del av detta är arbetet med energieffektiviseringar. Genom att arbeta systematiskt med energisnåla lösningar i befintliga och nya lokaler kan kommunen på sikt spara resurser till följd av lägre energikostnader. Belysning (gatubelysning etc) är även ett område där kommunen kan arbeta för att minska energianvändningen. Energipriserna har under innevarande år ökat markant i perioder vilket ytterligare betonar vikten av att aktivt arbeta med denna fråga.

Utöver att vara en strategisk åtgärd för att hushålla med ekonomiska resurser är energieffektivisering också viktig miljöstrategisk fråga. I Burlövs kommun arbetar tekniska avdelningen med underhåll och mindre byggprojekt. Vid större byggprojekt leds detta av tillväxtavdelningen. I dessa projekt finns det möjlighet att arbeta med energieffektiva lösningar.

Utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys har Burlövs kommunrevisorer beslutat att granska arbetet med energieffektivisering.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har ett ändamålsenligt arbete med energieffektivisering. I granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- ▶ Finns tydliga målsättningar för arbetet med energieffektivisering?
- ▶ Finns åtgärdsplaner för att uppnå minskad energiförbrukning?
 - Genomförs analys och bedömning av nytta och potentiell minskning av energiförbrukning?
- ▶ Sker en tillräcklig uppföljning av arbetet med energieffektivisering?

1.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen har genomförts under perioden maj-augusti.

Granskningen omfattar arbetet med energieffektivisering främst i kommunens fastigheter och anläggningar. Granskningen inleddes med att identifiera eventuella styrande dokument och beslut rörande energieffektivisering. Därefter har relevanta funktioner identifierats och intervjuats. Se avsnitt 6 för källförteckning avseende intervjuade funktioner och granskade dokument.

1.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier, för att läsa mer om revisionskriterierna se avsnitt 6:

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Kommunstyrelsens reglemente

2. Granskningsresultat

2.1. Målsättningar

Kommunfullmäktige har beslutat om ramåtgärder

Burlövs kommuns miljöprogram antogs av kommunfullmäktige i juni 2021 och sträcker sig fram till år 2030. Programmet bygger på nationella miljömålsättningarna, kommunens vision för 2030 och Länsstyrelsens handlingsprogram Skånska åtgärder för miljömålen.

Programmet innehåller i sig inga kommunala målsättningar utan fullmäktige har beslutat om ramåtgärder. Detta innebär övergripande åtgärder som nämnderna ska arbeta med inom de verksamheter som bedöms bli berörda. I bilaga till programmet finns exempel på åtgärder som kan vidtas kopplat till ramåtgärderna. Under rubriken fastighet finns exempel såsom installation av solceller och utbyte av uppvärmningssätt mot miljövänliga alternativ.

Vidare framhålls att programmet samverkar med andra övergripande strategier och planer. Dock anges att den lokala målsättningen kopplat till energianvändning, enligt miljöprogrammet, innebär att förbrukningen för kommunen som organisation ska minska med 30 procent fram till år 2025.

Enligt programmet kopplas detta till befintliga måldokument och vid revidering av energiplan ska målen uppdateras. Miljöprogrammet ska enligt uppgift kopplas till energi- och klimatstrategin från 2009. I denna strategi finns inte denna målformulering däremot ett flertal andra så som exempelvis:

- ▶ Energianvändningen inom kommunens egna lokaler ska ha minskat med 20 procent till år 2015 jämfört med år 2006 i kWh /m².
- ▶ Verksamhetselen i kommunens lokaler (per ytenhet) ska i framtiden inte överstiga 2008 års nivå.

Energi- och klimatstrategin gällde fram till år 2015. Vid tiden för denna granskning pågick inget aktivt arbete med revidering eftersom tjänsten som miljöstrateg var vakant. I strategin anges även indikatorer och åtgärder. I samband med denna granskning har uppföljning av dessa efterfrågats men inte uppvisats.

Mål saknas men tjänstemannaorganisationen har tagit fram vägledande principer

Kommunstyrelsen har en målsättning om att minska kommunens påverkan på miljön. Målsättningen tillhör målområdet Hållbara Burlöv. Det finns dock inga indikatorer som avser energi inom målområdet. Tekniska avdelningen har däremot i sin verksamhetsplan angett ett antal aktiviteter:

- ▶ Framtagande av nyckeltal angående energi och underhåll per kvm och objekt (planerat till hösten 2023)

- ▶ Utfasning av högnatriumlampor i verksamhetslokaler (pågår till 2026)
- ▶ Byta ut till LED belysning på allmän platsmark (pågår till 2025)

Intervjuade uppger att arbetet kopplat till energieffektivisering av belysning har pågått under flera år och startade som ett EPC-projekt¹. I kommunens budget finns avsatt medel årligen för denna åtgärd.

Vidare framgår av intervjuer att tekniska avdelningen främst hanterar det operativa arbetet medan tillväxtavdelningen ansvarar för de strategiska frågorna. Som framgår ovan uppges att arbetet med den strategiska planen kopplat till energi inte är aktivt.

Vad avser mål eller styrande principer rörande miljö- och energikrav vid byggprojekt finns inget politiskt beslutat enligt de intervjuade. Tekniska avdelningen har tagit fram en handbok som ska fungera som stöd vid byggprojekt. I handboken anges vilka allmänna och tekniska förutsättningar som är önskvärda inom olika discipliner (t.ex. värme och sanitet, luftbehandling och belysning). Detta innebär olika standarder och riktmärken att förhålla sig till i samband med projektering av byggprojekt.

På samma sätt har ett tjänstemannainitiativ medfört att en process för genomförande av byggprojekt har tagits fram, genomförandeprocessen. Processen är indelad i sex övergripande steg från projektdirektiv till överlämning av projekt vid färdigställande. Intervjuade uppger att processen togs fram eftersom det saknades tydliga instruktioner och förväntningar för vad som kommunens byggprojekt skulle omfatta. Processen är dokumenterad och återfinns på kommunens intranät. Den är inte politiskt beslutad och därför inte styrande enligt de intervjuade.

I det fall processen följs ska det i projektets inledande fas tas fram en förstudie. En del av förstudien ska behandla miljökrav. För detta ändamål finns en riktlinje för miljökrav vid ny- och ombyggnation av fastigheter. Riktlinjen innehåller checklistor för olika delar (energi, material och innemiljö etc) och exempel på olika miljökrav som kategoriseras antingen som obligatoriska eller som önskvärda. Det anges i riktlinjen att projekt över 20 mnkr ska byggas enligt Miljöstandard Silver².

Intervjuade uppger att det är oklart i vilken utsträckning processen eller riktlinjer för miljökrav följs.

¹ Energy Performance Contracting innebär energieffektiviseringsprojekt i samverkan med entreprenör.

² Baseras på en miljöcertifiering enligt uppsatta krav som knyter an till globala och nationella miljömål. Projektet granskas av en extern part och för att bibehålla certifieringen ska ett antal indikatorer uppfyllas vart tredje år.

2.2. Bedömning

Det bedöms inte vara tydligt vilka målsättningar som ska vara styrande i arbetet med energieffektivisering. Det är inte heller tydligt vilka övriga styrande principer som ska gälla i form av krav eller ambitionsnivå vid ny- och ombyggnation. Kommunstyrelsen har inte formulerat mål, satt miljökrav eller reviderat energistrategin vilket vi bedömer indikerar en svag målstyrning inom området för energieffektivisering.

I frånvaron av styrande principer har tjänstemannaorganisationen upprättat strukturkapital och instruktioner som kan tillämpas. Dessa initiativ bedömer vi är positiva och underlagen, om de används, kan bidra till att energismarta lösningar används i högre utsträckning.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Tydliggöra styrande principer kopplat till energieffektivisering.

2.3. Åtgärder för energieffektivisering

Åtgärder ska vidtas med anledning av höga elpriser

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2022 om ett antal åtgärder för att minska energiförbrukningen inom kommunens verksamheter. Bakgrunden till beslutet var risken för elbrist och de höga elpriserna. Beslutsunderlaget omfattar ett antal åtgärder kopplat till:

- ▶ Allmän belysning
- ▶ Belysning verksamhetslokaler
- ▶ Jul- och effektbelysning
- ▶ Uppvärmning (elkraft, fjärrvärme och naturgas)
- ▶ Anläggningar som inte nyttjas
- ▶ Ventilation
- ▶ Byggnation
- ▶ Verksamhet

Åtgärder finns beskrivna i ett kortsiktigt perspektiv, så som att minska belysningstid och även på 1-5 års sikt, att byta ut belysning. De intervjuade uppger att åtgärderna ska konkretiseras ytterligare i samverkan med berörda verksamheter. Vidare framhålls i underlaget att åtgärder bör kompletteras med riskbedömningar vid behov. Kommunstyrelsens beslut innefattade inga krav på uppföljning, återrapportering eller indikatorer.

Verksamheten arbetar delvis med energisparande åtgärder

Inom tekniska avdelningen ska det under hösten 2023 inledas ett arbete med att energiklassa fastighetsbeståndet på objektsnivå. Intervjuade uppger att detta kommer medföra att det är möjligt att följa upp fastigheterna på ett annat sätt och utifrån detta formulera målsättningar och vidta åtgärder. Det är möjligt att följa förbrukningen per objekt via statistik från nätägaren vilket genomförs av tekniska avdelningen månadsvis. Det finns dock inga beslut att detta ska ske eller hur och när resultatet ska redovisas.

Intervjuade uppger att det förekommit att LCC-kalkyler använts i samband med investering i solceller. Vid äskande för solceller på Tågarpsskolan genomfördes en LCC-kalkyl av en extern konsult. Kalkylen visade bland annat att skolan skulle kunna bli egenförsörjande av el till ca 93 procent. I intervjuer uppges dock att det inte finns några krav eller instruktioner att ta fram denna typ av kalkyler eller andra nyttokalkyler. De kalkyler som finns för investeringsprojekt är övergripande investeringsplan och driftplan.

Intervjuade uppger att byggnationen av Burlövsbadet hade ett tydligt fokus på energi- och klimatsmarta lösningar. Exempelvis installerades mätare på detaljerad nivå för att kunna ha heltäckande information om komponenter. Vid intervjuer framhålls att eventuella åtgärder kopplat till temperatur och ventilation kan få stora effekter på vatten och luft. Verksamheten på badet genomför kontroller dagligen som dels rapporteras till laboratorium och i ett verksamhetssystem. Ett exempel på åtgärd som pågår är försök med att justera mellan olika lägen i vattenreningsprocessen i syfte att kunna minska på elförbrukningen.

2.4. Bedömning

Granskningen visar att det finns en beslutad åtgärdsplan för att minska energiförbrukningen. Därtill framgår exempel på åtgärder som vidtagits så som installation av solceller och arbetet på Burlövsbadet. Det bedöms vara positivt att det pågår arbete med att energieffektivisera i olika delar av verksamheten. Dock bedöms det saknas en långsiktig strategisk planering avseende vilka åtgärder som ska vidtas.

De åtgärder som beslutats särskilt under 2022 har sin bakgrund i det rådande världsläget och inte en analys som beaktar nytta, risker eller ekonomiska konsekvenser. Vi bedömer att kommunstyrelsen behöver utveckla sitt arbete med att bedöma och värdera vilka energieffektiviserande åtgärder som ska prioriteras.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställa att det finns en strategisk planering avseende energieffektiviserande åtgärder.

2.5. Uppföljning

I kommunens årsredovisning för 2022 finns ett avsnitt som benämns miljöredovisning och innehåller korta redogörelser i förhållande till Miljöprogrammet. Avseende energi nämns fördelningen mellan olika former av elproduktion. Det framgår inget avseende mängd eller förändring av förbrukning. I det avsnitt som berör Burlövsbostäder framgår bolagets värmeförbrukning och sänkning mätt i kWh. Fram till och med år 2013 upprättades separata miljöbokslut. I bokslutet för år 2013 framgår att energianvändningen per kommunägd yta hade minskat.

Som tidigare framgått har uppföljning och åiterrapportering avseende energi- och klimatstrategi efterfrågats men inte presenterats. Det har inte framgått vem eller vilken del av förvaltningen som ansvarat för att följa upp genomförda åtgärder. Vidare saknas instruktioner kring uppföljning och åiterrapportering avseende den åtgärdsplan som beslutats av kommunstyrelsen i oktober 2022.

Intervjuade uppger att tekniska avdelningen, i samband med arbetet som ska inledas under hösten rörande energiklassning av fastigheter, också har som ambition att upprätta energibokslut för fastigheterna. Eftersom detta arbete inte är påbörjat finns inget att redovisa eller något strukturkapital att ta del av. Vid intervjuer uppges att detta ska utgöra underlag för underhållsplanering och i lokalförsörjningsprocessen. Idag följs energiförbrukningen upp månadsvis inom tekniska avdelningen.

Energieffektiviseringsåtgärder som genomförs via investeringar följs upp i enlighet med kommunens ordinarie uppföljningsrutiner. Detta innebär en ekonomisk redogörelse tre gånger om året. Intervjuade uppger att det inte förekommit att LCC eller nyttokalkyler följts upp särskilt.

2.6. Bedömning

Granskningen visar att det inte förekommer någon uppföljning utöver den ordinarie uppföljning som sker i samband med investeringsprojekt. Vi bedömer att det är av vikt att särskilt följa upp LCC- eller nyttokalkyler i de fall sådana har tillämpats, i syfte att utvärdera utfallet. Därtill bedömer vi att åtgärder som vidtas i syfte att minska energiförbrukningen också bör följas upp på ett lämpligt sätt. Kommunstyrelsen bör säkerställa att det finns en energiuppföljning samt att vidtagna åtgärder följs upp och utvärderas.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Stärka uppföljningen av energiförbrukning och energieffektiviserande åtgärder.

3. Slutsats

Utifrån granskningsresultatet är vår slutsats att kommunstyrelsen har en svag styrning avseende energieffektivisering. Det finns inga uttalade mål, styrande principer eller tydliga krav vad gäller exempelvis nybyggnation. Det finns inte heller någon särskild uppföljning inom området.

Granskningen visar att det finns olika vägledningar som har tagits fram av tjänstemannaorganisationen. Det är oklart i vilken utsträckning dessa följs och beaktas då de inte är obligatoriska eller styrande. Vidare framgår av granskningen att det finns exempel på åtgärder som vidtagits för att minska förbrukning och kostnader för el vilket bedöms vara positivt.

För att stärka styrningen bör kommunstyrelsen se till att det finns ett fastställt arbetssätt vid nyproduktion, ombyggnation och underhåll som syftar till att prioritera energismarta åtgärder. I flera fall kan detta innebära investeringsmedel och en högre initial kostnad vilket medför att det krävs en planering för att dessa åtgärder ska kunna utföras. Slutligen bedömer vi att arbetet behöver följas upp.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Tydliggöra styrande principer kopplat till energieffektivisering.
- ▶ Säkerställa att det finns en strategisk planering avseende energieffektiviserande åtgärder.
- ▶ Stärka uppföljningen av energiförbrukning och energieffektiviserande åtgärder.

Revisionsfråga	Svar
Finns tydliga målsättningar för arbetet med energieffektivisering?	Nej. Det finns olika skrivningar i Miljöprogrammet som knyts till energieffektivisering samt en energistrategi som inte är aktuell.
Finns åtgärdsplaner för att uppnå minskad energiförbrukning? Genomförs analys och bedömning av nytta och potentiell minskning av energiförbrukning?	Delvis. Det finns en beslutad åtgärdsplan för att minska energiförbrukningen. Det saknas dock en långsiktig strategisk planering för att uppnå energieffektiviseringar.

	För specifika åtgärder finns exempel då analys och bedömning av nytta har genomförts. Detta sker dock inte systematiskt.
Sker en tillräcklig uppföljning av arbetet med energieffektivisering?	Nej. Det har inte framgått av granskning att arbetet följs upp utöver att energiförbrukningen följs inom tekniska avdelningen.

Emmy Lundblad

EY

4. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Teknisk chef
- ▶ Teknisk förvaltare
- ▶ Badhuschef
- ▶ Driftchef badhus
- ▶ Projektledare tillväxt

Analyserade dokument

- ▶ Burlövs kommuns budget 2023
- ▶ Miljöprogram 2030
- ▶ Energi- och klimatstrategi 2015
- ▶ Verksamhetsplan kommunstyrelsens verksamheter
- ▶ Tekniska avdelningens verksamhetsplan
- ▶ Genomförandeprocessen (utdrag Intranät)
- ▶ Teknisk handbok
- ▶ Investeringskalkyl solceller (Tågarpskolan, Rusthållaregårdens fsk och Badhuset)
- ▶ Tågarpskolan solceller LCC

5. Revisionskriterium

Kommunallagen (2017:725)

Det är enligt 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnder. Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

Kommunstyrelsens reglemente

Styrelsen har enligt reglementet ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Därutöver ska styrelsen leda och samordna arbetet med den utformningen av övergripande strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av den kommunala verksamheten. Styrelsen ska vidare leda och samordna arbetet med energiplanering och främja energihushållningen. Enligt reglementet ska styrelsen också ansvara för miljöstrategiska frågor.

Datum
2023-09-11

Till: Kommunstyrelsen
För kännedom: Kommunfullmäktige

Granskning av energieffektivisering

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Burlövs kommun genomfört en granskning avseende arbetet med energieffektivisering. Granskningens slutsats är att kommunstyrelsen har en otillräcklig styrning inom området eftersom det saknas uttalade mål, styrande principer eller systematisk uppföljning.

Utifrån olika tjänstemannainitiativ har vägledningar tagits fram med exempel på hur energi- och klimatsmarta lösningar kan främjas. Det är oklart i vilken utsträckning dessa följs och beaktas då de inte är obligatoriska eller styrande. Vidare framgår av granskningen att det finns exempel på åtgärder som vidtagits för att minska förbrukning och kostnader för el vilket bedöms vara positivt.

För att stärka styrningen bör kommunstyrelsen se till att det finns ett fastställt arbetssätt vid nyproduktion, ombyggnation och underhåll som syftar till att prioritera energismarta åtgärder. Slutligen bedömer vi att arbetet behöver följas upp.

Utifrån granskningen rekommenderas kommunstyrelsen att:

- ▶ Tydliggöra styrande principer och strategier kopplat till energieffektivisering.
- ▶ Säkerställa att det finns en strategisk planering avseende energieffektiviserande åtgärder.
- ▶ Stärka uppföljningen av energiförbrukning och energieffektiviserande åtgärder.

Kommunrevisionen ställer sig bakom granskningens slutsatser och rekommendationer och överlämnar härmed granskningen för kännedom. Vi önskar svar på rapportens rekommendationer samt vilka åtgärder ni planerar att vidta senast 2023-11-09.

På uppdrag av Burlövs kommuns revisorer

Allan Andersson
Revisionens ordförande

Gunnar Rune
Revisionens vice ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering.
Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Kurt Allan Andersson

Undertecknare

Serienummer: 19490328xxxx

IP: 37.221.xxx.xxx

2023-09-18 12:34:11 UTC

GUNNAR RUNE

Undertecknare

Serienummer: 19400629xxxx

IP: 81.229.xxx.xxx

2023-09-18 13:59:37 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Kommunstyrelsen

Yttrande över revisionsrapport – Granskning av energieffektivisering

Revisorerna i Burlövs kommun genomfört en granskning avseende arbetet med energieffektivisering.

Utifrån granskningen rekommenderas kommunstyrelsen att:

1. Tydliggöra styrande principer kopplat till energieffektivisering.
2. Säkerställa att det finns en strategisk planering avseende energieffektiviserande åtgärder.
3. Stärka uppföljningen av energiförbrukning och energieffektiviserande åtgärder.

Svar avseende revisionens rekommendationer

1. Revidering av Energiplan, arbetet med att ta fram en reviderad kommunövergripande energiplan påbörjades 2022, reviderad energiplan beräknas vara framtagen under 2024.
2. Kommunövergripande mål med uppföljning, under 2024 finns en aktivitet kopplad till kommunfullmäktiges övergripande mål "Hållbara Burlöv" för kommunen. Aktiviteten är tilldelad tekniska avdelningen och benämns "Energieffektiva verksamhetslokaler" där syfte och mål är att kommunens lokaler ska vara hållbara och kostnadseffektiva.
3. För att stärka uppföljningen av energiförbrukning och energieffektiviserande åtgärder föreslås att ett årligt energibokslut upprättas där det är möjligt att följa upp kommunens energianvändning och energieffektiviseringsåtgärder. Förslag till att energibokslutet årligen redovisas i kommunfullmäktige i samband med kommunens årsbokslut.

På kommunstyrelsens vägnar

Sara Vestering
Ordförande

Charlotta Wemme Dehlin
Kanslichef

Denna ruta innehåller kommunens kontaktuppgifter och är avsedd för uppläsningsprogram.

E-postadress: burlovs.kommun@burlov.se. Webbplats: www.burlov.se. Postadress Box 53, 232 21 Arlöv. Besök: Kärleksgatan 6, Arlöv. Telefon: Växel: 040-625 60 00. Fax: 040-43 39 61. Organisationsnummer: 212000-1025. Bankgironummer: 650-3890. Plusgironummer: 112010-4.

**Burlövs
kommun**

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Sara Vestering

Charlotta Wemme Dehlin